**Nejčastější dotazy od povinných osob[1] ke sběru dat prostřednictvím systému

ronického sběru dat (ESD)**

Přehled otázek:

Proč je povinné přihlášení do systému ESD pouze ověřením elektronické identity?

Co dělat při potížích při přihlašování prostřednictvím portálu Identita občana (např. pokud se objevuje chybové hlášení)?

Jaké má uživatel systému ESD uvést státní občanství, disponuje-li více státními občanstvími?

K jakému datu se vyplňují údaje k jednotlivým ukazatelům v přiděleném formuláři? Jaký je rozdíl mezi stavovými a tokovými údaji?

Je nutné vyplnit i části formuláře, které se nevztahují k předmětu podnikání povinné osoby, např. uvedením nulových hodnot?

Je možné nesouhlasit se zpracováním předávaných informací?

Pokud jsou odevzdávaná data označena jako obchodní tajemství, jak Úřad dále postupuje?

Pokud povinná osoba nedisponuje v době odevzdání formulářů (v termínu pro odevzdání) všemi požadovanými informacemi, popř. podklady k vyplnění některých údajů (např. účetní závěrka je k dispozici až v červnu), lze formulář odevzdat bez těchto údajů?

Po otevření webového (online) formuláře do žádného z polí nelze vepsat žádné údaje (= znaky). Jaké existuje řešení?

Kdo povinné osobě uhradí náklady spojené se zpracováním údajů a vyplňováním elektronických formulářů?

Co dělat, když povinná osoba ve sledovaném období podnikatelskou činnost v oblasti poštovních služeb ukončila nebo přerušila? Je nutné i v takovém případě odevzdat přidělený formulář?

[1] Povinnou osobou se pro účely tohoto dokumentu rozumí provozovatel poštovních služeb, který oznámil podnikání v oblasti poštovních služeb podle § 18 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Nejčastější dotazy ke sběru dat prostřednictvím systému Elektronického sběru dat (ESD)	
Proč je povinné přihlášení do systému ESD pouze ověřením elektronické identity?	Povinnost podnikatelů v poštovních službách poskytovat Českému telekomunikačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) údaje prostřednictvím systému ESD je založena v ustanovení § 32a odst. 3 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je provozovatel povinen poskytnout informace prostřednictvím programové aplikace na elektronickém formuláři. Pro přihlášení do systému ESD je nezbytné využívat elektronickou identitu v souladu s níže uvedenými předpisy. Přímo použitelným předpisem EU je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „nařízení eIDAS“). Co se týče obecné úpravy problematiky elektronické identifikace, právní základ představuje zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, který ve svém § 2 stanoví následující: „Vyžaduje-li právní předpis nebo výkon působnosti prokázání totožnosti, lze umožnit prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace.“. Povinnost Úřadu vyžadovat v případě systému ESD použití prostředku elektronické identifikace vyplývá z výše uvedeného ustanovení zákona č. 250/2017 Sb. Úřad je tedy povinen vyžadovat ověření identity prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace, neboť jako orgán veřejné moci v souvislosti s plněním povinnosti podnikatelů v poštovních službách poskytovat údaje prostřednictvím systému ESD musí mít najisto postaveno, která konkrétní fyzická osoba úkon učinila. Z výše uvedených informací vyplývá, že je každá oprávněná či pověřená osoba pro systém ESD (za danou povinnou osobu), pokud je občanem státu, který implementoval nařízení eIDAS, povinna využívat pro přístup do systému ESD kvalifikovaný prostředek, tj. využívat přihlášení pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace Portálu Identity občana. Jiný způsob v tomto případě není možné využít. Pro úspěšné přihlášení do systému ESD je nezbytné na Portálu Identity občana udělit souhlas k využití identifikačních údajů (v případě občanů ČR alespoň Příjmení, Jméno, Číslo dokladu a Typ dokladu nebo Příjmení, Jméno, Datum narození a Adresa místa trvalého pobytu). Pouze občané států, které nařízení eIDAS neimplementovaly, se mohou přihlašovat pomocí přihlašovacího jména a hesla.

Co dělat při potížích při přihlašování prostřednictvím portálu Identita občana (např. pokud se objevuje chybové hlášení)?	Přihlašování do systému ESD prostřednictvím ověření elektronické identity (portálu Identita občana) je nezbytné zahájit na úvodní straně systému ESD po stisknutí tlačítka „Přihlásit se“, kdy dojde k přesměrování na portál Identita občana a zobrazení přihlašovacích prostředků (např. Mobilní klíč eGovernmentu, eObčanka či bankovní identita). Potíže může způsobovat např. vstup na webovou stránku systému ESD z uložené záložky. Pro přihlašování je vhodné používat nejlépe prohlížeče Google Chrome, Mozilla Firefox, případně Microsoft Edge. Pro MacOS není vhodné používat prohlížeč Safari. Před dalším pokusem o přihlášení je při potížích vhodné smazat cookies a dočasné soubory internetu v prohlížeči, případně otevřít prohlížeč v novém anonymním okně. Současně je doporučeno zkontrolovat, zda není spuštěna ochrana prohlížeče/počítače, jako je např. Kaspersky Internet Security, BitDefender apod., v některých případech pomůže její pozastavení. Pokud potíže přetrvávají, lze kontaktovat podporu Portálu Identity občana, případně se obrátit přímo na poskytovatele svého identifikačního prostředku. V případě, že se objeví potíže s přihlášením do systému ESD až po ověření a odsouhlasení využití identifikačních údajů prostřednictvím portálu Identita občana, lze kontaktovat pracovníky ČTÚ na e-mailové adrese monitoringtrhu@ctu.gov.cz spolu s kopií obrazovky s chybou a uvedením data a času tohoto neúspěšného přihlášení.
Jaké má uživatel systému ESD uvést státní občanství, disponuje-li více státními občanstvími?	Je-li uživatel systému ESD občanem alespoň jednoho státu, který oznámil systém elektronické identifikace, je tato osoba povinna uvést občanství tohoto státu a přihlásit se s využitím odpovídajícího prostředku elektronické identifikace. Pouze, pokud oprávněná osoba nebo jí pověřená fyzická osoba není občanem státu, který oznámil systém elektronické identifikace podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, resp. je výlučně občanem států, které systém elektronické identifikace neoznámily, přihlašuje se do systému přihlašovacím jménem a heslem.
K jakému datu se vyplňují údaje k jednotlivým ukazatelům v přiděleném formuláři? Jaký je rozdíl mezi stavovými a tokovými údaji?	Formuláře se vyplňují prostřednictvím programové aplikace, kterou je systém ESD, 1x ročně, a to za období od 1. 1. do 31. 12. Sledované období je uvedeno v horní části každého formuláře přiděleného v systému ESD. Ve formuláři se vyplňují dva typy ukazatelů/údajů: stavové a tokové údaje. Požadované stavové údaje (např. počet provozoven, počet všech zaměstnanců apod.) se vyplňují jako stav k poslednímu dni sledovaného období 31. 12. U tokových údajů (např. počet přepravených doporučených zásilek, tržby za dodání doporučených zásilek apod.) se vyplňuje souhrnný údaj za celé sledované období.

Je nutné vyplnit i části formuláře, které se nevztahují k předmětu podnikání povinné osoby, např. uvedením nulových hodnot?	Povinná osoba vyplní v přiděleném formuláři hodnoty pouze k ukazatelům, které se vztahují k jí oznámeným poštovním službám. Ostatní ukazatele týkající se poštovních služeb, jejichž poskytování povinná osoba neoznámila, není nutné vyplňovat nulovými hodnotami, postačí je ponechat prázdné. Příklad: Pokud povinná osoba poskytuje pouze službu dodání standardního balíku, pak vyplní v sekci poskytnuté poštovní služby pouze údaje vztahující se k uvedené službě. Ostatní vyplňovací pole vztahující se např. k dodání cenné nebo expresní zásilky ponechá prázdné.
Je možné odevzdat formulář s červeně podbarvenými poli?	Červeně podbarvená pole indikují automaticky identifikovanou logickou chybu dat vyplněných ve formuláři. Bližší informace, resp. popis chyby je uveden v upozornění, které se zobrazí po kliknutí do červeně podbarveného pole v pravé části formuláře v rámečku označeném CHYBA. Nastavení indikací chybného vyplnění vychází z nejčastějších případů chybného vyplňování formuláře. Z tohoto důvodu může dojít k situaci, kdy ve specifických a odůvodněných případech bude formulář vyplněn správně i při indikaci chybného vyplnění. V těchto případech lze formulář odevzdat i s červeně podbarvenými poli, je však nezbytné do poznámky na konci formuláře uvést vysvětlení, tj. např. specifika poskytovaných služeb či obchodního modelu apod. Při prvním odevzdání formuláře dojde na základě automaticky identifikovaných chyb (červeně podbarvených polí) k jeho vrácení systémem ESD k opravě či doplnění. Pokud se jedná o odůvodněný případ (viz výše), postačí doplnit vysvětlující poznámku (pokud formulář takovou poznámku dosud neobsahuje) a formulář opětovně odevzdat.
Je možné nesouhlasit se zpracováním předávaných informací?	Úřad je zmocněn údaje předané povinnou osobou uchovávat i zpracovávat, a to i bez vysloveného souhlasu povinné osoby, a to i v případě, že do formuláře povinná osoba uvede, že nesouhlasí s dalším zpracováním předaných údajů. Úřad je současně podle § 32a odst. 5 zákona o poštovních službách povinen chránit předané informace, podklady a údaje před zneužitím.
Pokud jsou odevzdávaná data označena jako obchodní tajemství, jak Úřad dále postupuje?	Ve formuláři je možné pomocí funkčních tlačítek označovat vyplněné údaje jako obchodní tajemství. Aby nebylo označení obchodním tajemstvím zneužito a aby byl naplněn účel sběru dat v plném rozsahu, posuzuje Úřad, zda jsou kumulativně naplněny všechny znaky obchodního tajemství ve smyslu § 504 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb.). Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení. Pokud není naplněn některý z definičních znaků obchodního tajemství, tedy např. pokud jsou služby veřejně nabízeny, a tyto informace jsou veřejně prezentovány samotnými povinnými osobami, nelze považovat označení jako obchodní tajemství za relevantní a Úřad nemá povinnost s předmětnými informacemi jako s obchodním tajemstvím nakládat. V opačném případě s odevzdanými údaji Úřad jako s obchodním tajemstvím nakládá.

Pokud povinná osoba nedisponuje v době odevzdání formulářů (v termínu pro odevzdání) všemi požadovanými informacemi, popř. podklady k vyplnění některých údajů (např. účetní závěrka je k dispozici až v červnu), lze formulář odevzdat bez těchto údajů?	V případě chybějících podkladů pro vyplnění konkrétních údajů lze ze strany povinné osoby uvést kvalifikovaný odhad těchto údajů (může se jednat např. o ekonomické ukazatele (tržby, investice)). Kvalifikovaný odhad nemůže být vymyšlený údaj, ale přibližné určení hodnoty na základě odvození, posouzení relevantních souvisejících informací a zkušenosti povinné osoby, které lze využít v případě, že povinná osoba nemá k dispozici přesné údaje. Tvoří se ve smyslu definice daného ukazatele uvedené v přiděleném formuláři u příslušného ukazatele. Kvalifikovaný odhad je legitimním nástrojem pro vykazování tohoto typu dat a Úřad jej akceptuje.
Po otevření webového (online) formuláře do žádného z polí nelze vepsat žádné údaje (= znaky). Jaké existuje řešení?	Je pravděpodobné, že povinná osoba používá zastaralý software. V takovém případě je nutná aktualizace webového prohlížeče. V případě potíží doporučuje Úřad kontaktovat pracovníky, kteří jsou uvedeni v záhlaví formuláře nebo se obrátit na e-mailovou adresu monitoringtrhu@ctu.gov.cz. Zároveň je nezbytné ověřit, zda se formulář nenachází např. v odevzdaném stavu, kdy již není jeho editace možná. Pokud je potřeba po odevzdání formuláře dodatečně upravit nějaké vyplněné údaje, lze se obrátit na kontaktní osoby uvedené v záhlaví formuláře a požádat je o vrácení formuláře k opravě či doplnění.
Kdo povinné osobě uhradí náklady spojené se zpracováním údajů a vyplňováním elektronických formulářů?	Oprávnění podnikat v oblasti poštovních služeb je spojeno s plněním povinností souvisejících s touto podnikatelskou činností. Jednou ze základních povinností je předávání dat Úřadu v požadovaném rozsahu a termínu. Náklady spojené se splněním této povinnosti nese každá povinná osoba sama.

Co dělat, když povinná osoba ve sledovaném období podnikatelskou činnost v oblasti poštovních služeb ukončila nebo přerušila? Je nutné i v takovém případě odevzdat přidělený formulář?	Ano, povinná osoba je povinna odevzdat formulář i v případě, že ve sledovaném období ukončila či přerušila podnikání. Pro tento účel jí bude přidělen specifický tzv. mimořádný formulář v okamžiku, kdy se Úřad o ukončení nebo přerušení činnosti dozví, a to v případě, že k ukončení či přerušení dojde v období od 1. 1. do 31. 10. příslušného roku. Povinné osobě tak nebude přidělen standardní formulář a splní svou informační povinnost vůči Úřadu již v okamžiku, kdy přidělený mimořádný formulář vyplní a odevzdá. Mimořádný formulář obsahuje pouze ukazatele, ke kterým se vyplňují tokové údaje (souhrnné údaje za sledované období), čímž se liší od pravidelného formuláře. V tomto formuláři však zůstávají zachovány všechny funkcionality pravidelných formulářů a zároveň se s nimi v rámci systému ESD pracuje i stejným způsobem (tj. stejným způsobem se vyplňují, odevzdávají, kontrolují, vrací k opravě či doplnění apod.). Pokud je podnikatelská činnost přerušena nebo ukončena v období od 1. 11. do 31. 12. daného roku, bude povinné osobě přidělen již standardní formulář přidělovaný na začátku následujícího roku, který obsahuje všechny sledované ukazatele. Do tohoto přiděleného formuláře však vyplní povinná osoba, která ukončila nebo přerušila svou podnikatelskou činnost, údaje k tokovým ukazatelům (např. počet přepravených poštovních zásilek a tržby z poskytování poštovních služeb) souhrnně od začátku sledovaného období do data ukončení/přerušení podnikatelské činnosti v oblasti poštovních služeb a formulář odevzdá v systému ESD. Mimořádný formulář v tomto případě nebude povinné osobě přidělen. Pokud ve sledovaném období povinná osoba žádné poštovní služby neposkytovala, může formulář odevzdat s prázdnými poli (není nutné vyplňovat do jednotlivých polí nulové hodnoty), musí však před odevzdáním formuláře do pole „Poznámka“ v závěru formuláře uvést důvod nevyplnění polí.